

ผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรม ชุด เกศา

KESA CREATIVE PAINTING COLLECTION

ดำรงค์ ชีวะสารโร^{1*}

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์จิตรกรรมชุด เกศา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ค้นคว้า ทดลองกลวิธี และค้นหาแนวทางในการแสดงออกทางด้านจิตรกรรม โดยอาศัยหลักคติธรรมทางพุทธศาสนาที่ว่า สรรพสิ่งทั้งหลายล้วนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่คงที่ ไม่เที่ยงแท้ เสื่อมโทรม และต้องแตกดับไป การยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตัวของเรา เป็นของของเรา ต้องเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้ เป็นเพียงภาพมายาที่ก่อให้เกิดความทุกข์ต้องดิ้นรนชวนขวายเพื่อการคงอยู่ ยั่งยืน ซึ่งมองดูแล้วน่าสังเวชใจ หากเราเข้าใจในลักษณะสามัญของสิ่งทั้งปวงหรือความเป็นธรรมดาที่เกิดขึ้นกับสรรพสิ่งต่าง ๆ แล้วชีวิตก็จะเป็นสุขทั้งจิตใจและร่างกายมาเป็นมูลเหตุในการสร้างสรรค์ ซึ่งจากเหตุและผลดังกล่าวก่อให้เกิด แรงบันดาลใจและนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกลึกผ่านผลงานจิตรกรรมในรูปแบบผลงานนามธรรมด้วยสื่อสีอะครีลิคและปากกา โดยใช้กลวิธีการวาดเส้นและการระบายสี เพื่อนำเสนอความงามของเส้นในงานศิลปะ และสื่อสาร อารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสรรพสิ่งและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ : เกศา จิตรกรรม นามธรรม

Abstract

Kesa Creative Painting Collection is aimed at studying, research and trying out technique and searching for expression guideline in fine arts by basing on Buddhist doctrine that everything is always changeable, unstable, uncertain, decadent and perishable. Persistence about desired one's self is merely an illusion which brings about suffering; thus, one has to struggle for existence and subsistence, which causes compassion for others. If we thoroughly appreciate the common characteristics of everything or the ordinairiness which occurs in everything, life is then filled with bodily and mental happiness,

¹ อ., คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา.

* Corresponding author: E – mail: sitthinanta@gmail.com Tel. 0816084487

ประจำปี 2555

leading to causes of creativeness. Such causes and consequences come the motivation and creativeness of paintings to reflect the feelings through the works of painting in the abstract. Media with acrylic paint and pen. Using the techniques of drawing and coloring. To present the beauty of the line. All is meant to convey feelings toward everything and phenomena existing in the present-day society.

Keywords : Kesa, Painting, Abstract

แนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม เป็นการสรรค์สร้างคิดค้นเพื่อให้เกิดผลงานใหม่ที่ต้องมีลักษณะเป็นต้นแบบไม่ซ้ำกับสิ่งที่เคยมีการสร้างสรรค์ไว้แล้ว การสร้างสรรค์ของผู้สร้างอาจใช้ธรรมชาติเป็นสื่อหรือแปรสภาพของธรรมชาติ ด้วยการเลือกสรร ลดทอน เพิ่มเติม ให้เป็นรูปทรงที่สื่อแสดงความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดหรือจินตนาการ โดยอาศัยกรอบแนวความคิดในการสร้างสรรค์ที่เริ่มต้นจากเรื่องราวและเนื้อหาไปสู่รูปแบบผลงานความสำคัญของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานผ่านการพิจารณา ไตร่ตรอง ตั้งคำถาม กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลอื่นๆ กับภาพมายาต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ต้องดิ้นรนขวนขวาย เพื่อการคงอยู่ ยั่งยืน ซึ่งมองดูแล้วน่าสังเวชใจ จากพฤติกรรมและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมนามธรรมเชื่อมโยงกับคตินิยม ปรัชญา ทางศาสนา โดยอาศัยรูปลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสังขารซึ่งได้แก่ 1 ใน 5 ของมูลกรรมฐาน ได้แก่ เส้นผม ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งใน 32 อย่างในสังขารร่างกายของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่มนุษย์ส่วนใหญ่มองเห็นได้ ชัดเจนและพิจารณากันทุกๆ วัน ถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น บางคนยอมรับความจริงได้ บางคนยอมรับความจริงไม่ได้ ก็จะพยายามแสวงหาหนทาง ดิ้นรน ที่จะหลีกเลี่ยง เบี่ยงเบน ปกปิด เปลี่ยนแปลง สิ่งที่เกิดขึ้น มาใช้เพื่อสื่อความหมาย และแสดงถึงความสำคัญของหลักคตินิยมทางศาสนา

วัตถุประสงค์ของการผลิตผลงานสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าทดลองและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมนามธรรมที่เชื่อมโยงกับคตินิยม ปรัชญา ทางศาสนา
2. เพื่อเป็นการค้นหาแนวทางการแสดงออกของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสู่ การเรียน การสอนในสาขาวิชาทัศนศิลป์
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและพัฒนาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศาสนาในรูปแบบใหม่

กระบวนการของการผลิตผลงานสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุด เกศา ผู้สร้างสรรค์ได้สรุปเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล ซึ่งเป็นที่มาของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
2. กำหนดกรอบความคิดและวางขอบเขตในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ทั้งรูปแบบ เทคนิค สื่อ และวิธีการ
3. สร้างภาพร่าง
4. จัดเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์
5. การปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงาน
6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ในประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ตลอดถึงข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อนำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ต่อไป
7. แก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ให้สมบูรณ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

อุปกรณ์ในการดำเนินการผลิตผลงานสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ใช้วัสดุ และอุปกรณ์ ในการดำเนินการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับการสร้างภาพร่าง ได้แก่ กระดาษ ปากกาหมึกซึมสีดำ
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่
  - 2.1 ผ้าใบ (Canvas) ชนิดเนื้อละเอียด
  - 2.2 กรอบไม้
  - 2.3 สีรองพื้น (Gesso)
  - 2.4 สีอะครีลิค
  - 2.5 น้ำหมึกกรดตึง สีขาว
  - 2.6 พู่กัน ทั้งชนิดแบน และชนิดกลม 3 ขนาดได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
  - 2.7 ปากกา PARKER ชนิดหมึกซึม ขนาดไส้เบอร์ 0.5 และ 0.7
  - 2.8 จานสี
  - 2.9 เครื่องยิงเข็มลวด
  - 2.10 ภาชนะใส่น้ำ สำหรับการผสมสี และการทำความสะอาดอุปกรณ์
  - 2.11 ไม้สะพานรองมือ

เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “เกศา” ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนด เทคนิค วิธีการ ในการสร้างสรรค์ผลงานไว้ดังนี้ ในการสร้างสรรค์จะใช้เทคนิคผสมระหว่างการระบายสีแบบเรียบกับการวาดเส้นลงบนผ้าใบ โดยกำหนดรูปแบบผลงานเป็นแบบนามธรรม และอาศัยหลักการทางศิลปะและทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี รูปทรง ค่าน้ำหนัก สัดส่วนและพื้นที่ว่าง มาเป็นหลักสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์

ประจำปี 2555

ด้านรูปแบบ การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการนำภาพร่างต้นแบบที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริงโดยใช้เทคนิคการวาดเส้นผสมกับการระบายสีลงบนพื้นผ้าใบ โดยใช้สีอะครีลิคและปากกาหมึกซึม กำหนดสภาพสีส่วนรวมเป็นโทนสีกลาง คือสีเทาเพื่อสะท้อนความรู้สึก สงบ วังเวง เศร้า หดหู่ และสังเวชที่เกิดขึ้นในใจอันเป็นผลที่เกิดจากสิ่งที่มีกระทบจากภายนอก

ในการปฏิบัติการสร้างสรรค์สรุปเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ทาสีรองพื้นบนผ้าใบและระบายสีพื้นหลังโทนสีเทาผสมสีฟ้า และผสมสีเขียว จำนวน 3 ชั้น จนสีเรียบสนิท

ภาพที่ 1 การทาสีรองพื้น และระบายสีพื้นหลัง

4.2 ร่างกำหนดขอบเขตของกลุ่มเส้นผมและกำหนดรูปร่างตามแบบร่างโดยการระบายสีที่มีค่าน้ำหนักเข้มกว่าพื้นหลัง

ภาพที่ 2 การระบายสีที่มีค่าน้ำหนักเข้มกว่าพื้นหลัง

4.3 หากผลงานชิ้นใดที่ร่างไว้ปรากฏลักษณะของเส้นผมหงอกด้วยให้ใช้พู่กันเบอร์ 0 พิเศษจุ่มหมึกสีชาวยีเส้นผมหงอกก่อนหลังจากนั้นใช้ปากกาลากเส้นเป็นลักษณะเส้นผม โดยลากจากด้านบนลงด้านล่างทับซ้อนกันเพื่อสร้างมิติในภาพให้เกิดขึ้นและมีค่าน้ำหนักที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดความงาม

ภาพที่ 3 การลากเส้นด้วยปากกา

4.4 ขั้นสุดท้ายใช้พู่กันกลมเบอร์ 2 เบอร์ 4 และพู่กันแบนเบอร์ 12 จุ่มสีพื้นหลังที่ผสมกับสีชาวยีให้มีค่าน้ำหนักของสีที่อ่อนกว่าสีพื้นหลัง ระบายในพื้นที่ว่าง (Space) เพื่อเน้นค่าน้ำหนักของรูปทรงให้มีความชัดเจน และส่งผลให้ค่าน้ำหนักของสภาพสีส่วนรวมของผลงานมีความงามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ประจำปี 2555

สรุปผลการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุต “เกศา” ได้ก่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบนามธรรม โดยการนำคติธรรมและปรัชญาทางศาสนามาใช้เป็นแนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานและใช้เทคนิค กลวิธีพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ได้แก่ การวาดเส้นด้วยปากกาและการระบายสีอะครีลิคด้วยพู่กัน มาใช้ในการสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอความงามของเส้นในงานศิลปะเป็นหลักและเพื่อสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก สุนทรียภาพ จากสภาวะภายในของผู้สร้างสรรค์ อีกทั้งได้ก่อให้เกิดสมาธิและปัญญา ส่งผลต่อแนวความคิด การประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งจะมีความแตกต่างจากอดีตที่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมโดยการนำคติธรรมและปรัชญาทางศาสนามาใช้เป็นแนวเรื่องในการสร้างสรรค์นั้นจะปรากฏในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณีหรือแบบแนวประเพณีเท่านั้น และจะถ่ายทอดในลักษณะภาพเล่าเรื่องเป็นตอน ๆ อย่างเช่นการเล่านิทาน มิใช่การถ่ายทอดตามความรู้สึกจากสภาวะภายในใจของผู้สร้างสรรค์เอง

ชื่อผลงานสร้างสรรค์ : เกศา 6

ชื่อผู้สร้างสรรค์ : นายดำรงค์ ชีวะสาโร

เทคนิค : ระบายสีอะครีลิค และวาดเส้นปากกา

ขนาด : 60 x 70 เมตร

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน พ.ศ. 2555

ชื่อผลงานสร้างสรรค์ : เกศา 7

ชื่อผู้สร้างสรรค์ : นายดำรงค์ ชีวะสาโร

เทคนิค : ระบายสีอะครีลิค และวาดเส้นปากกา

ขนาด : 0.70 x 1.00 เมตร

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน พ.ศ. 2555

ชื่อผลงานสร้างสรรค์ : เกศา 5
ชื่อผู้สร้างสรรค์ : นายดำรง ชีวะสาโร
เทคนิค : ระบายสีอะครีลิค และวาดเส้นปากกา
ขนาด : 1.00 x 1.20 เมตร
ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน พ.ศ. 2555

ชื่อผลงานสร้างสรรค์ : เกศา 4
ชื่อผู้สร้างสรรค์ : นายดำรง ชีวะสาโร
เทคนิค : ระบายสีอะครีลิค และวาดเส้นปากกา
ขนาด : 0.80 x 1.00 เมตร
ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน พ.ศ. 2554

เอกสารอ้างอิง

ชลุด นิ่มเสมอ. (2553). องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.